

REDACTIUNEA,
Administrația și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancați nu
se primesc. Manuscriptele
nu se returnează.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augonfeld & Emerich Leoner.
Meinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelt Nachf. Anton Oppelt.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colonă 6 cr.
și 30 cr. umbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 8.a o
seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de *Dumneică* 2 fl. pe an.
Pentru România și strălăitate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Dumneică* 8 franci.
Se primumă la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
Administrația, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80, etajiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu anul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 3.

Brașov, Luni-Marți 5 (17) Ianuarie.

1899.

1898—1899.

I.

Anul aniversării a cincidececi
dela 1848 s'a început înăuntru pen-
tru noi Români cu machinațiunile
polițailor secreți ai guvernului Banffy
și ale presei plătite de el, cari
aveau ca scop de-a unelti în con-
tra preoțimei noastre, răspândind asu-
pra ei tot felul de minciuni și
calumnii reuțiciose.

Începuse guvernul unguresc să
fiă strimtorat de opoziția maghiară
din dietă, care ridică tot mai grave
acusațiuni în contra lui. Pentru a-se
face o diversiune, ca să sparie opo-
ziția cu gogorița periculelor, de cari
ar fi amenințat statul din partea na-
ționalităților și în deosebi a Româ-
nilor atât de mult suspicțioși, s'a
lansat faima, că s'ar face mari pre-
gătiri în secret pentru o „revoluția
valahă” și s'a pus la cale comedia
cu cele 80.000 de „proclamații re-
voluționare”, ce se dicea, că au ve-
nit din București și s'au împărțit
între preoții noștri.

Dér aceste machinațiuni mișe-
lesci, cari mai în urmă au fost re-
cunoscute ca atari chiar de presa
oficioasă ungurescă, au mai avut și
un alt scop, de a pregăti adecă
opiniunea publică maghiară pentru
noua măsură legislativă, prin care
guvernul a intenționat a „patriotisa”
preoțimea necatolică cu mijlocul
distribuirii de ajutoare printre ea,
punându-o tot-odată sub o suprave-
ghiere specială polițienescă; e vorba
aici de darul danaic al lui Wlassics,
de legea privitoare la întregirea ve-
nitelor preoțesci.

Pentru-ca guvernul să pôtă es-
ploata, în favoarea estinderii puterii
sale și a politice sale de corupere
și destrămare, și cestiunea ajutoarelor
de stat date preoțimei, trebuia să se
arangeze acea comediă inscenată cu
scop de a timbra ca nepatriotică
preoțimea română.

Intr'aceea guvernul, setos de-a
câștiga noi lauri în combaterea na-
ționalităților, pentru ca să pôtă
masca cu atât mai bine intențiunile
și planurile sale relative la pactul
economic cu Austria, a pus la cale
c'un cinism epocal maghiarisarea de
nume în stil mare. Acțiunea ne bună
de maghiarisare a numelor proprii
de persoane, prin presiunea asupra
funcționarilor subalterni, mergea pa-
ralel cu acțiunea pentru maghiari-
sarea numelor de localități (toponi-
mice), care și-a aflat expresiunea cea
mai înaltă în cunoscuta lege adusă
de dieta ungurescă.

Primirea legii pentru maghia-
risarea numelor localităților a dat
prilegiu Sașilor ardeleni să facă o
parțială schimbare de front. Depu-
tații sași fură adecă constrinși de
alegătorii lor să iasă din partida gu-
vernului și afară de trei au și pără-
sit-o toți ceilalți. Sașii s'au putut
convinge a suta și a mii-ora des-
pre prietănia și lealitatea guvernului,
în a cărui tabără intraseră; s'au pu-
tut convinge despre adevăratele in-

tențiuni ale Maghiarilor, când unui
deputat al lor, care s'a plâns asupra
maghiarisării fățișe prin presiune de
sus, i-s'a strigat în dietă: „Să-ți fiă
rușine, că ești Sas așa de sêlbatic!”

Se presenta ca un câștig pen-
tru opozițiunea din țără a naționa-
lităților exodul celor vre-o de ce de-
putați sași din partida guvernului
și se părea, că în sinul Sașilor în-
și-și s'a operat o schimbare în favo-
rul solidarității lor, dér cu toate, că
acțiunile acesteia s'au mai urcat odată
cu ocaziunea sêrbărilor săsesci din
Brașov în memoria lui Honterus, nu
s'a putut delătura antagonismul din-
tre Sașii „moderați” și „verdi” și
anul 1899 i-a aflat tot față în față
în aceste două tabere.

Incât pentru înțelegerea dintre
Sași și Români, despre care s'a fă-
cut multă vorbă în anul expirat, ofi-
ciosii guvernului au fost cu mare
grijă, ca nu cum-va, după-ce Sașii
s'au stricat cu partida guvernului, să
se facă o apropiere a lor de Ro-
mâni. Penele plătite ale lui Banffy
ațitau până și în „Politische Corespon-
denz” din Viena pe Sași în contra
noastră, dicând, că Români sunt și
vor fi totdeauna cei mai mari inimi-
ci ai lor. Pe aceia dintre Sași, cari nu
s'au mulțumit cu protestările în adu-
nările electorale, contra maghiari-
sării forțate, ci au trimis deputa-
țiune de femei la Viena, să pe-
tiționeze la piciorul tronului ca să nu
aprobe legea, oficiosii lui Banffy îi
batjocureau, amenințau și-i aruncau
într'o oală cu „agitatorii români”.

Èr ca nu cum-va să mai ră-
mână cine-va în dubiu despre ținta
finală a guvernului unguresc față cu
naționalitățile, acesta a sciut să re-
solve problema sa de apărare în
contra răsvrătirii socialiste din Un-
garia așa de bine, încât cu măsurile
ce le-a luat, a lovit mai mult în
așa numita agitațiune a naționalită-
ților, decât în agitațiunea socialistă.

Ordonanțarea libertăților publice,
cum am numit șirul de măsuri reac-
ționare ale guvernului, a fost espli-
cată destul de lămurit de către în-
susi ministrul de justiție în dietă.
Ca să arate, că guvernul va sci să
pună capăt agitațiunii socialiste, mi-
nistrul s'a lăudat cu înfrânarea agi-
tațiunilor naționalităților dicând, că
ministrul-președinte ține în mâna sa
șirul acestor agitațiuni și că justiția
și-a făcut și ea cu prisos „datoria”,
curțile cu juraiți sprijinind cu țără
guvernul prin aceea, că față cu agi-
tațiunile naționalităților, pretutinde-
nea ele „și-au dat verdictul lor con-
damnator”.

Așa s'a întâmplat cu juriile un-
guresci, èr de altă parte ministrul
de interne se putea lăuda, că gen-
darmii lui fac minuni de terorizare
a poporului, pușcând în ômenii ne-
vinovați și măcelărindu-i fără milă,
ca la Dol.

Vêdurăm așa-dér în anul 1898
o potențare a prigonirilor, terorisa-
rilor și brutalităților, dér întâlnirăm
din nou și machiavelismul ungu-
resc, care în același timp, când se

comiteau acele acte, ne vorbea de
bunele și amicabilele relațiuni din-
tre monarchia noastră și România,
dintre guvernul ungar și guvernul
român și ne dicea: „De ce nu în-
țelegeți odată, că trebuie să încetați
de a mai fi contrarii regimului, care
trăește în cea mai bună amicitie cu
România?”

Până și legăturile politice es-
terne cu guvernul României le-a in-
vocat și a căutat să le folosescă
ministerul Banffy numai și numai
spre a ne face imposibil de a purta
mai departe lupta noastră de apărare
națională cu ôrecare succes.

Situațiunea politică interioară.

(Lupta pentru împăciuire).

Cetitorii noștri cunosc deja condiți-
unile de pace puse de către opoziția unită
maghiară guvernului. Alaltăeri s'a ținut un
consiliu de miniștri, èr după amiazi baro-
nul Banffy și cu colegii săi Lukacs și Fe-
jervary au plecat êrăși la Viena. Cu ziua
de alaltăeri s'a început așa-dér un nou ca-
pitul al crizei, ce se trăgăneză de luni de
zile în Ungaria.

Privirile tuturor sunt îndreptate acum
êrăși spre metropola imperiului austriac,
unde au alergat miniștri unguresci, ca să
raporteze coronei asupra isprăvilor, ce au
făcut până acum în direcția sanării stări-
lor putrede parlamentare. Ministrul-preșe-
dinte — după cum asigură toate foile ce
am primit ați — va desfășura monarchu-
lui propozițiunile de compromis ale opozi-
ției și li va face cunoscut părerile și ve-
derile membrilor mai distinși din majori-
tate, cu cari a conferit asupra acelor pro-
pozițiuni, în fine va espune punctul de ve-
dere al guvernului, stabilit în ultimul con-
siliu de miniștri.

Diarele, cari se cred bine informate,
sustin, că corôna va autorisa din nou pe
guvernul Banffy cu continuarea pour-
parleurilor și că deciziunea definitivă va
întârzia eventual mai multe săptămâni,
până când adecă între guvern și opoziție
se va fi stabilit o deplină înțelegere.

În general vorbind, domnesce încă o
mare nesiguranță privitor la pacea defini-
tivă. Punctul mai dificil îl formeză și de
rëndul acesta cestiunea pactului. Partidele
din opoziție cer, ca espirând provisoriu de
6 luni, — pe care sunt aplecate a-l vota
— decât în timpul acesta pactul nu s'ar în-
cheia definitiv cu Austria, Ungaria să
sustină stările de față până la 1903 pe
basa dispozițiunilor art. de lege XII din
1887 și I din 1898, èr dela 1903, când es-
piră tractatele vamale, Ungaria să-și regu-
leze afacerile sale economice cu Austria pe
basa teritoriului vamal autonom.

Față de această pretensiune, punctul
de vedere al guvernului este *pactul din Ischl*.
El cere anume, ca Ungaria să introducă până
la 1903 un provisoriu de pact, pe basa
proiectelor lui Badeni, și să se învoiască,
ca proiectele acesteia să fiă introduse în
Austria cu ajutorul §. 14.

Între aceste două propozițiuni, Coloman
Széll a pășit c'o treia propozițiune *interme-
diară*, care pe de-o parte basază pe princi-
piul susținerii dreptului, èr pe de altă
parte tinde la susținerea intactă a măsurii-
lor art. de lege 1867 referitor la afacerile
comune, și mai ales după 1903 se nu

oblige la nimic. Cu alte cuvinte, Széll vré
se se susțină dreptul la teritoriu vamal au-
tonom, însă reprezentanța înafară a comer-
ciului separat să nu cadă în combinație,
fiind-că acesta n'o permite §. 8 din art. de
lege XII—1867.

Privitor la celelalte propozițiuni ale
opoziției, Széll crede, că s'ar puté elimina
tot ceea-ce ar fi de prisos. Ca lucru prin-
cipal el e de părere, că opoziția să se li-
miteze numai la: *garantarea pactului, la ju-
dicatura curiei cu reforma electorală și la re-
visuirca până la anumită măsură a regulamen-
tului camerei*. Guvernul n'ar ridica contra
acesta nici o pedecă, èr opoziția încă n'ar
pierde nimic din garanțiile principiare ce
le cere.

Signatura situațiunii este prin urmare
nesiguranța și nouele „pourparle”-uri ce se
vor face după reintôrcerea miniștrilor un-
guresci din Viena.

Regele Carol către armată.

(Ordin de zi.)

Din incidentul Anului nou, Regele
Carol al României a dat următorul ordin
de zi către armată:

„Ostași!

„Cu deosebită plăcere Mă folo-
„sesc de prilejul anului, care în-
„cepe, ca să vă trimit ale Mele fe-
„licitări.

„Mulțumită jertfelor îndeplinite,
„armata și-a câștigat titluri neperi-
„tore la recunoștința Patriei și a
„Mea; dér tocmai acesta vă impune
„îndatorirea de a păstra neatinsă o
„reputațiune câștigată cu atâta muncă
„și stăruință.

„Pe drapelele vóstre stă scris:
„*Onore și Patrie*, nimic să nu desmintă
„această mândră devisă! Rămânând
„de a pururea vrednică de dânsa,
„veți fi îndeplinit o sântă datorie
„cătră țără, care, ca și mine, în voi
„numai și în Dumneșeu și-a pus totă
„credința.

„Insuflețiți de aceste sentimente,
„șeful vostru suprem trimite tuturor
„urările sale cele mai calde și vă
„dice din inimă: Anii mulți și fe-
„riciți!”

Dat în București, în 1 Ianua-
rie 1899.

Carol.

Dela frați la frați. Diarele italiene
din Roma — scrie „Drapelul” — iau oca-
siunea din faptul aderării a peste două-
zeci de Români, bărbați învêțați și profe-
sori, la congresul orientaliștilor, ce se va
ține cum se soie în Octomvrie 1899 la Ro-
ma, ca să și manifeste sentimentele lor fră-
țesci pentru națiunea română. Marele țiar
„Il Popolo Romano” dela 6 Ianuarie 1899,
publică întrêga scrisóre a d-lui V. A. Ure-
chiă, comunicând comitetului dela Roma
numele aderenților la congres, și adaugă
dicând: „E specialmente consolator pentru
noi Latini, de a vedé cum nobilul și căl-
durosul popor român, adorator al Italiei și
al Romei, a îmbrățșat cu inimă reuniunea
noastră, constituind un anume comitet pen-
tru a provoca concursul poporului român
la Roma în acea ocaziune și a aduce o
contribuțiune de lucrări, cari vor fi bine
apreciate de congresistii... Posibilitatea de

a forma în scurt timp un comitet român de bărbați învățați, cunoscuți prin cultura lor superioară, și anunțul memoriilor, ce prepară pentru congresul nostru, sunt cel mai sigur indiciu nu numai de sentimentele de cordială frăție, care legă poporul român de cel italian, dăr și de progresul acelei culturi, al căreia promotrice ardentă este de câțiva ani și Liga culturală română în toate țările, unde limba română e vorbită. Va fi bună ocaziune congresul dela Roma, ca să reveleze Europei culte gradul eminent de cultură, la care a ajuns „la nostra cara sorella Latina“.

Aberațiuni și absurdități.

De mult ne-am obișnuit să vedem publicându-se în organele de presă ungurești scrieri din cele mai fantastice și senzaționale despre Români și mișcarea din sinul lor, fie pe teren politic, fie pe cel cultural sau economic. Ținta acestor comunicări diaristice, care aproape totdeauna sunt lipsite de orice temelie, nu este nici decum informarea publicului asupra raporturilor dintre Români, ci exclusiv agitarea și pasionarea maselor inconștiente ale populației maghiare în privința noastră. Sălăhoriu presei maghiare își face chiar o plăcere din a-ne calomnia și grăi de rău, bine știind, că nu vor fi trași la răspundere, ci din potrivă laudați, pentru că insultând pe „Valahii“ își fac o datorie „patriotică“.

Cel mai nou debut în privința această este un infect articol ce-l publică gazeta arcișoviniștă „Magyar Hirlap“ din péna veninșă a unui pretins corespondent din Clușă. Sub titlul „Demonstrațiune în contra patriei și a regelui“, numita fôie se ocupă într'un mod nespuse de perfid cu așa numitul jubileu, ce biserica română gr. cat. ar voi să-l serbeze, ca a 200 aniversare dela unirea ei cu Roma.

Ar fi o pierdere de timp, decât am face cunoscut întreg cuprinsul ad literam al articolului din cestiune, care gemă de cele mai mari aberațiuni și absurdități. Vom arăta dăr în reasumat cuprinsul lui.

Fôia maghiară spune la început, că incidentul acesta jubilar este „o nouă dovadă pentru maritimism cu care patria maghiară s'a îngrijit de fii ei nemaghiari, cărora regii și legislațiunea maghiară li-au împărțit cu mână largă mijlocele, cu cari să-și satisfacă lipsele religioșe și de cultură, și dimpreună cu ceilalți să se potă validita liber pe o basă comună“.

De aici deduce „M. H.“, că Românii gr. cat. au multe cauze de „a ridica jubileul acesta la o serbare de mulțămînt față cu regele și patria maghiară“, mai ales decât vor cumpeni, că toate bunătățile ce le are acum biserica lor, înainte de a le avea au stat curat în serviciul instituțiilor ungurești. . .

Însă ce se vede? Gazetarii dela „M. H.“ au descoperit un lucru mare, ce stă în contradicere cu sanguinicele lor pretențiuni. Au descoperit, că factorii principali ai Românilor greco-catolici lucrăză pentru jubileul de 200 de ani un program, care ar fi „o directă negare a gratitudinii datorite și ar fi o mușcare incalificabilă a mâinei binefăcătoare, căreia pot să-i mulțămescă totul“. Apoi—continuă visionarii dela „M. H.“—programul nu cuprinde nici un punct, care ar face amintire de binefăcările date și primite. Cuprinde ce-i drept o adresă către casa domnișore, pe care vor să o trimită prin o deputațiune la Viena, „adeacă cu ocolirea tronului regelui maghiar încoronat“.

Dăr ce e și mai mult. S'a plănuțit ridicarea unui monument, care nu arată nimic din „patria maghiară“, în schimb însă se vor lua de basă a monumentului legionarii romani ai lui Trajan, căci știind, că autoritățile maghiare nu vor permite așa ceva, să ridice erăși acuze de barbarie în contra Maghiarilor.

Ca pupăză pe colac, „M. H.“ mai scie se spună, că la serbarea jubilară nu sunt invitați nici papa, nici guvernul unguresc, ba chiar nici domnul „herzeg-pri-

măs“ din Strigon, deși „Metropolitul din Blașu cu episcopii săi sufragani sunt sub jurisdicțiunea primatului Ungariei, al căruia înaintaș a fost sufletul și creatorul unirei“.

După-ce își face vânt cu aceste scriitură, gazeta șovinistă apelăză la Metropolitul și la episcopii uniți, să îndrepteze lucrurile până când nu e prea târziu și să supprime în germine „demonstrațiunea“ plănuțită.

Acesta este în reasumat cuprinsul articolului din „Magyar Hirlap“. Am crețut de bine să-l facem cunoscut, căci prin el se arată patima și ura de care sunt cuprinse cercurile maghiare șoviniste față cu orice manifestațiune din partea noastră a Românilor.

Creдем, că o desmîntire categorică a falselor aserțiuni din acest articol, se va da din parte competentă. Noi din parte ne constatăm numai, că șovinistilor dela „M. H.“ li-ar plăce, ca Românii uniți să nu facă nici un pas fără scirea și invoirea „herzeg-primas“-ului din Strigoniu, sub a cărui jurisdicțiune bisericească îi socotesc și aici. De aici vine, că numesc „demonstrațiune în contra patriei și a regelui“ o serbare bisericească, care de săr și face, n'ar ave nimic cu politica militantă și ar fi cu totul străină chiar și de umbra unei demonstrațiuni.

Nou ambasador austro-ungar la București. „N. W. Tageblatt“ anunță, că contele Ioan Pallavicini, consilier la ambasada austro-ungară în Petersburg, va fi numit în locul baronului d'Arrenthal, care dela București va merge la Petersburg. Contele Pallavicini s'a născut în Martie 1848 în Miut, a funcționat la ambasadele austro ungure din Berlin, Paris și Londra, de unde la 1894 fu numit consilier de ambasada în Petersburg.

Revistă externă.

Congresul internațional de pace.

O depeșă din Londra afirmă, că Rusia va adresa încurând tuturor guvernelor o notă-circulară cu privire la Congresul internațional de pace și desarmare, plănuțit de Țarul Nicolae. Circulara ia cu satisfacție la cunoștință împrejurarea, că toate guvernele aprobă nobila idee a Țarului și s'au declarat gata de-a conferi asupra măsurilor, ce ar fi de luat în contra treptatelor înarmării. Nota-circulară mai desfășură ideile fundamentale ale programului conferenței, din care este eschisă discuțiunea asupra orii căror cestiuni teritoriale. Ca loc al congresului se recomandă capitala vre-unui stat mai mic.

Statele din tripla alianță au format obiect de vorbire în ședința dela 13 Ianuarie a „Reichstag“-ului din Berlin. Baronul Hertling luând cuvîntul asupra situațiunii politice, a accentuat simpatiile sale față cu monarhia austro-ungară, precum și speranța, că această monarhie, care stă în raporturi de alianță și amicitie cu Germania, va învinge cât mai curînd greutățile interioare. Privitor la Italia dișe, că ar fi de lipsă, ca ea să se emancipeze de elementele revoluționare, ér mai întâiu ar trebui se resolve cestiunea romană.

Fierberea în Filippine. Statele nord americane au de lucru acum cu Filippinele. Ocuparea insulelor Filippine așa se vede, că va costa jertfa de sânge pe Americani, pôte că mai mult decât în decursul rășoiului cu Spaniolii. Vorba este, că indigenii nu vor să lase pe Americani a debarca și a lua insulele în posesiunea lor. Situațiunea e cât se pôte de anormală. Americanii învinuesc acum pe nedreptul pe Spaniolii, că au evacuat teritoriile prea în grabă, deore-ce Statele-Unite nu dispun decât de 1200 soldați față cu 7000 de rășculaiți conduși de dibaciul Aguinaldo. În portul Iloilo ancorăză o canonieră spaniolă de pe care Spaniolii pot fi martori oculari, că ușile, cari au fost siliți ei să le închidă dinafară, sunt închise acum și dinaintea Americanilor. Nimeni dintre aceștia nu s'au

gândit, ca cu putere armată să ocupe insulele. Acum însă lucrurile au ajuns aici. În tot momentul se pôte aștepta ciocnirea trupelor de rășculaiți cu armata americană, care până acum n'a putut să pună stăpînire decât asupra Manillei. Pentru o aplanare a conflictului sunt fôrte puține speranțe.

SCRIRILE ȚILEI.

4 (16) Ianuarie

Pedepsirea tînărului academic Boleaș. Fôia oficială maghiară anunță, că ministrul unguresc de culte a adus sentința în cauza tînărului student dela Academia din Oradea-mare Lucian Boleaș, în urma cercetării disciplinare, ce s'a pornit în contră-i pe motiv de „agitațiune“. Sentința ministrului este cât se pôte mai barbară. Lucian Boleaș se eschide pentru tot-deuna din toate școlile din Ungaria, cu adausul, că orice fel de testimoniu său diplomă, ce și o va câștiga el în străinătate, nu va ave valoare în Ungaria. Sentința ministrului — spun diarele maghiare — a produs mare însufletire între tinerii maghiari dela Academia oradană. Ei au plănuțit îndată tînerea unei adunări, în care să aducă ovațiuni corpului profesional și să aranjeze în onôrea acestuia un conduct cu torțe, ér ministrului Wlassics să-i trimită o telegramă de felicitare. „Pesti Napló“ mai adaugă, că toți ascultătorii romani vor părăsi Academia.

† Al. Balș, consulul superior român din Budapeșta, a răposat alaltă-eri noștea la ora 12^{1/2}. Deja de mult consulul se simția slăbit și bolnav, însă toate acestea nimeni nu se aștepta să se sfîrșescă atât de grabnic. Al. Balș suferia de tuberculosă. El a zăcut însă numai 4 zile în pat. La scirea despre mórtea lui a sosit la Budapeșta ministrul plenipotențiar român din Viena, Em. Ghica. Defunctul a fost așezat pe catafalca la locuința sa din strada Damjanich. Cadavrul îi va fi transportat în România, unde se va depune spre vecnică odihnă în cripta familiară. Al. Balș a implinit anul 37-lea din viață.

Biblioteca populară în Tohanul vechiu. Agentura din Tohanul vechiu a despărțământului Zărneștean al Asociațiunii, prin stăruința președintelui său, a d-lui preot Moise Brumboiu, a înființat și ea o bibliotecă populară după sistemul bibliotecelor ambulante. Biblioteca constă din 78 cărți alese și potrivite pentru popor, toate legate și așezate într'un dulap. Inaugurarea ei, după cum ni-se scrie, s'a făcut Vineri, în ziua de anul nou. Poporul a primit cu multă bucurie noua bibliotecă la a căreia deschidere s'a adunat în număr fôrte mare. D-l preot Brumboiu tînu cu această ocaziune o potrivită vorbire, arătînd însemnătatea cetitului și îndemnînd pe popor, mai ales însă pe tinerime, să caute a se lumina prin învățatură, pe care o vor găsi în cărțile bune și folositoare. S'au distribuit după aceea cărțile. Dorul de lectură — dișe corespondentul, care ne comunică această scire — s'a putut vedé numai decăt, căci în câte-va minute dulapul a rămas cu totul gol de cărți.

„Biserica și Școla“ din Arad cu începutul acestui an a primit redactor nou, pe d-l Dr. George Proca, profesor de teologie la seminarul de acolo.

Logodnă și încă ceva. Alaltăeri, Sâmbătă, s'a logodit în Brașov d-l profesor dela școlile noastre Aurel Ciortea, cu gentila d-ră Maria Navrea, fiica d-lui George Navrea. Cu această ocaziune tinerii logodnici, cărora le adresăm căldurșele noastre felicitări, au luat și o frumoșă inițiativă, până acum unică în felul său, care ar fi de dorit să găsescă cât mai mulți imitatori între Români. În locul obișnuitelor bilete de logodnă, tinerii păreche ne trimită adecă spre publicare următoarea:

Incunoscințare. Cu plăcere aducem la cunoștința iubitorilor noștri emic și cunoșcuți logodna noastră, săvîrșită Sâmbătă în 2 Ianuarie v. 1899.

Ne rugăm tot-odată să ia la cunoștință pe această cale, că obișnuitele bilete de logodnă le-am rescumpărat prin un dar de 10 fl. în favorul mesei studenților romani din loc.

Brașov, 3 Ianuarie v. 1899.

Maria Navrea, Aurel Ciortea.

În locul felicitărilor de Anul nou.

Ca rescumpărare pentru felicitărilor de anul nou, am mai primit din partea d-lui Aureliu Halip, medic în Lipova, 2 fl. în favorul mesei studenților romani din Brașov. — Din Sibiu ne comunică biroul Asociațiunii o nouă listă a celor ce au făcut daruri în favorul „Casei naționale“ în locul felicitărilor de anul nou. Etă lista: Patriciu Barbu avocat în Răghin 5 fl., Petru Nemeș notar public r. în Brașov 5 fl., Pant. Lucața căpitan pens. în Sibiu 2 fl., N. Stupariu locotenent în Ka Istadt 1 fl., Laurian Beroian și Petru Belei din Orăștie câte 1 fl., Pomp. Piso proprietar și Al. Oprea capelan din Săcărâmb câte 1 fl., Fabis și Demetriu Iovița, inginer în Gelați 4 fl. 80 cr., Dr. Zosim Chirtop, adv. în Câmpeni 5 fl., Mihail Bontescu adv. în Hațeg 1 fl. Dr. Emil Gerasim adv. în Aiud 2 fl., Liviu Tămășdan și Ludovic de Ciato, candidați de avocat în Clușă câte 2 fl. Dr. I. Marcic adv. în Alba Iulia 2 fl., I. Danciu protopresb. în Ofenbaia 1 fl. 50 cr., Ilie Moga învățator în Sibiu 1 fl. 50 cr., Dr. Liviu de Lemenyi aescor eclesiastical în Sibiu 1. Impreună cu listele publicate mai înainte, suma totală a contribuțiilor face 114 fl. 30 cr.

Omor bestial. În comuna ungurească Ciovaș (Szász-Csávás) din comitatul Tërnavai-mici s'a întemplat o crimă îngrozitoare, despre care etă ce ni-se scrie: „Locuitorul ungur Erdős Pista, care trăia rău cu soerii săi, în noștea de 28 Decemvre pândi pe soerul său și, când acesta eși din casă pentru a merge să dea de mîncare la vite, îl tocă cu șecura în cap, omoriindu-l momentan. Bêtrîna soeră, auzînd loviturile crîncene, a eșit și ea să vadă ce s'a întemplat. Ginerile bestial însă se aruncă asupra ei și, pentru-ca să nu strige, o sugrumă de gât, apoi o tîri în casă, unde o spîndură de grindă. Ucigașul a fost prins. La întrebarea judeului instructor, cum de a putut el să spîndure pe soeră-sa, răspuse ast-fel: „Am legat-o cu un ștrîng, am tîrit-o în casă, m'am suit pe-o ladă și de aci cu mare greu am spîndurat-o de grindă“. Cei prezenți au rămas înmărmuriți auzînd aceste mărturisiri ale ucigașului. El e arestat. Acasă a rămas tînăra sa soția cu cinci copii mici“.

Societatea academică „Junimea“ din Cernăuți invită la Serata cu dans, ce se va arangea Lună în 6 Februar n. c. în sala de gimnastică (Strada Iosif Nr. 14). Pentru comitet: stud. fil. Iancu I. Nistor, preșident; stud. jur. Octavian Scalat, secretar I. Începutul la 8^{1/2} ore sêra. Intrarea pentru o persoană fl. 1.50.

Memoria lui Ioan Huss. Reprezentanta orașului Praga desbete astăzi propunerea consiliului orașenesc despre ridicarea unei statue reformatorului ceh Ioan Huss înaintea primăriei orașului. Propunerea această, după toate probabilitățile, va fi primită. Alaltă-eri după amiazi contele Adalbert Schönborn, metropolitul catolic din Praga, s'a prezentat în fruntea unei deputațiuni la primarul Podlipny o'o adresă ce purta 32,000 de isoalțuri, în care protestăză în contra ridicării statuei în apropierea monumentului Mariei, care se bucură de o mare stimă. Deputațiunea a rugat pe primar, să scutescă sentimentele religioșe ale catolicilor cehi. Primarul Podlipny a răspuns declarînd, că atât el, cât și reprezentanta orașenescă respectă deopotrivă orii ce fel de sentimente religioșe, însă pe Ioan Huss nu vor să-l sêrbătorescă ca reformator bisericesc, ci ca mare patriot și martir național, ér populațiunea cehă are o veche dorință, ca statua lui Huss să fie ridicată în mijlocul orașului.

Grevă. În București lucrătorii tipografii au provocat săptămîna trecută o

CĂLINDARUL PLUGARULUI

pe anu 1899 se poate procura dela Tipografia A. Muresianu din Brasov, cu prețul de 25 cr. (cu posta 30 cr.)

(Vendătorii primesc rabatul cuvenit.)

Noul călindar, întocmit anume pentru trebuințele poporului nostru — în afară de partea calenderistică, cu țergurile, semnele timpului, diferite povețe economice pentru fiă-care lună și alte multe, — cuprinde încă un bogat material cu articuli prețioși din sfera plugăritului, grădinaritului, a economiei de vite, a economiei casnice etc.; apoi din istoria lumii, poesii de dragoste, eroice și glumețe de cei mai renumiți scriitori ai noștri; articuli și povețe pentru păstrarea sănătății și averii etc. La fine urmază diverse, glume și anuțuri. Pe pagina primă se află portretul nemuritorului Simion Bărnuțiu, ér în text o frumoasă biografă a lui. Doritorii de-a avé acest călindar se se grăbescă a și-l procura mai de timpuriu, ca se nu pățescă ca anul trecut, când mulți și-l ar fi procurat, dér nu mai aveau de unde, căci se vându-se tôte esemplarele.

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Ianuarie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.65
Renta de corone ung. 4%	97.90

Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.15
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.—
Bonuri rural. ungare 4%	95 65
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	160.70
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.70
Renta de argint austr.	101.45
Renta de hârtie austr.	101.25
Renta de aur austr.	120.20
Losuri din 1860.	142.—
Aoții de-ale Băncei austro-ungară	941.—
Aoții de-ale Băncei ung. de credit	391.50
Aoții de-ale Băncei austr. de credit	360.75
Napoleoniori.	9 55 1/2
Mărci imperiale germane	59 92 1/2
London vista	120.50
Paris vista	47.80
Rente de corone austr. 4%	102.15
Note italiene	44.20

Cursul pieței Brașov.

Din 16 Ianuarie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.45	Vënd.	9.48
Argint român. Cump.	9.40	Vënd.	9.44
Napoleoniori. Cump.	9.49	Vënd.	9.53
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesco Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesco Cump.	10.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Nr. 3764—1898.

Licitațiune.

În urma cererei pe calea Consulatului Austro-Ungare c. și r. din Bucuresci, a rudeniilor Curandei Helene Klenck, născ. Schmerhan și a minorenei Regine Klenck, cu domiciliul în Bucuresci, pune în vânzare prin licitație publică subscrișul oficiu orfanal tôte mobiliile și imobiliile ce aparțin Curandei Helene Klenck și a minorei Regina Klenk, și care parte se află în Brașov, parte în Zizin, localitate balneară.

Mobiliile, care constau din obiecte prețioase sunt: mobile de casă, bucătărie, cărți, mărci postale, etc. se vor vinde pe cale de licitație orală și cu banii gata, la cei ce vor oferi mai mult în casa din Brașov, strada Catarinei Nr. 22 (Scheiu) Joi în 26 Ianuarie a. c., eventual se va continua și Vineri, în 27 Ianuarie st. n. 1899, dela orele 8—12 a. m. și dela orele 2—5 p. m.

Vânzarea imobiliilor și anume:

1) a casei din Strada Catarinei Nr. 22, Nr. Top. 2445, 2446, 2447; 2) a Grădinei împreună cu casa de lemn de după Iniști Nr. 29, Nr. Top. 2408 și 2410/1;

3) a două Vile din stabilimentul de baie din Zizin Nr. Top. 397, 398, 399, 400 împreună cu obiectele de

arangiament, se va face cu licitație orală, și imediat după aceea se vor pertracta și ofertele în cancelaria oficiului orfanal orășenesc, strada Porții Nr. 63, Lunî în 30 Ianuarie st. n. 1899, la 9 ore a. m., rezervându-se ulterioara aprobare din partea oficiului orfanal orăș. a ofertului celui mai mare. La vânzarea imobiliilor cu licitația orală, este a se depune un vadiu de 5% după prețul licitației. În oferte trebuie prețuit oferit scris acurat și deslușit, asemenea adăogat și vadiu de 5% după suma oferită.

Ofertele se fie timbrate și sigilate, să se predea cel mult până în 28 Ianuarie st. n. 1899 la 11 ore a. m. în oficiul orfanal orășenesc.

Condițiunile mai deaprobe ale licitației se pot vedé în cancelaria oficiului orfanal orășenesc în orele a. m.

Brașov, 8 Dec. 1898.

1—2 Oficiul orfanal orășenesc.

ANUNCIURI (insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisiei administratiunii. În cazul publicării unui anuiciu mai mult de odată se face scădământ, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.”

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valab. din 1 Oct. 1898.

Budapesta — Predeal										Copsă-mică — Sibiu — Avrig — Făgăraș										
Tren de pers.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de pers.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de pers.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de pers.	Tren de pers.	Tren mixt.	Tren de pers.	Tren de pers.	Tren mixt.	Tren de pers.	Tren de pers.	Tren mixt.	Tren de pers.	Tren de pers.	
10—	8.45		2 10			pl. Viena	sos.	1 50	7.20	1.50	6.20	tr. prs.	2.20	4.43	11.20	tr. prs.	6.25	9.32	3.25	12.35
8.30	1 55		5.45	9.15		Budapesta		7.10	1.10	7.50	6.20	tr. mxt.	4.30	6.36	12.48	tr. mxt.	5.07	8.16	1 56	11.01
11.21	3 56	5.10	9.27	11.12		Szolnok		8.30	3.2	11.12	5.32	tr. prs.	4.19	7.04	1.15	tr. prs.	4.40	7.41	1 21	10.30
1.33		8.00	11 33	12.47		P. Ladány		5.50	12.54		3.56	tr. mxt.	5.17			tr. mxt.				8.57
3.42		7.22	1.48	2.11		Oradea-mare	pl.	11.04	Arad	2.38	11.32	tr. prs.	6.15			tr. prs.	6.39			7.57
3.58		1.22	2.06	2.18		Mező-Telegd	sos.	8.00	10.44	2.31	11.17	tr. prs.	6.15			tr. prs.	6.01			7.15
4.38		2.19	3 03	2.50		Rév		7 10	10 7	2.01	10.42	tr. prs.	8.34			tr. prs.	3.32			4.25
5 20		3.32	3.45	3.26		Bratca		6 13	9.30	1.34	10.08	tr. prs.				tr. prs.				
5.43		4.08	4 06			Ciucia		5.38	9.10		9.50	tr. prs.				tr. prs.				
6 31		5.03	4.53	4.16		B.-Huedin		5.39	8.32	12.52	9.19	tr. prs.				tr. prs.				
7.16		3.51	5.32	4.52		Ghârbău		4.50	7.54	12.20	8.37	tr. prs.				tr. prs.				
8.06		5.05	6.24			Clușiu	pl.	3.05	6.54		7.37	tr. prs.				tr. prs.				
8.33			6 59	5 55		Clușiu	sos.	2 10	6.13	11.01	7.—	tr. prs.				tr. prs.				
8.48		8.40	11.10	6.11		Apahida		5.24	4.35	10.46	6.45	tr. prs.				tr. prs.				
9.05		9.09	11 27	6.27		Ghiriaș		5.02	4.14		6.27	tr. prs.				tr. prs.				
10.12		10.40	12 30	7.26		Cucerdea		3.37	2.55	9.23	5.12	tr. prs.				tr. prs.				
10.42		11.25	12 57	7.50		Uinóra		2.56	2.15	8.49	4.33	tr. prs.				tr. prs.				
11.01		11.49	1 09	7.52		Vintul de sus		2.49	2.08		4.27	tr. prs.				tr. prs.				
11 09		11.59	1 16			Aiud		2.41	2.00		4.20	tr. prs.				tr. prs.				
11.31		12.29	1.36	8.17		Teiuș	pl.	2.17	1.38	8.23	3.59	tr. prs.				tr. prs.				
11.48		12.55	1.54	8.32		Teiuș	sos.	1.55	1.17	8.06	3.38	tr. prs.				tr. prs.				
12.24		1 30		8.37		Crăciunel		1.29		8.00	2.59	tr. prs.				tr. prs.				
12.53		2.07				Blășiu		12.55			2.33	tr. prs.				tr. prs.				
1.11		2.29		9.10		Micăsasa		12.34		7.29	2.16	tr. prs.				tr. prs.				
1.42		3.11		9.31		Copsă-mică	pl.	11.56		7.08	1.44	tr. prs.				tr. prs.				
1.58		3.31		9.43		Mediaș	sos.	11.34		6.56	1.25	tr. prs.				tr. prs.				
2.13		3.46		9.45		Elisabetopol		11.14		6.54	1.01	tr. prs.				tr. prs.				
2.32		4.08		9.59		Sighișora		10.55		6.41	12.45	tr. prs.				tr. prs.				
3.04		4 45		10 23		Hașfalău		10.24		6.20	12.16	tr. prs.				tr. prs.				
3.40		5 27		10 51		Homorod		9.45		5.53	11.40	tr. prs.				tr. prs.				
3.47		5 47		10 58		Agostonfalva		9.35		5.46	11.33	tr. prs.				tr. prs.				
4.03		6 12		11.12		Apăta		9.12		5.32	11.16	tr. prs.				tr. prs.				
5 35		7.58		12.26		Feldióra		8.44		4.27	10.03	tr. prs.				tr. prs.				
6 13		8 36		12.58		Brașov	pl.	7.02		3.53	9.22	tr. prs.				tr. prs.				
6.42		9.09		1.16		Timiș		6.37		3.37	8.58	tr. prs.				tr. prs.				
7.16		9.40		1.35		Predeal		5.58		3.16	8.27	tr. prs.				tr. prs.				
8.—		10.25		2.09		Bucuresci	pl.	5.08		2.45	7.48	tr. prs.				tr. prs.				
8.—		11.—		2 19				9.02	6 58	2.18	5.20	tr. prs.				tr. prs.				
3.55		12.26		3 01				8.28	5 57	1.42	4 14	tr. prs.				tr. prs.				
4.40		1 11		3 31				8.01	5.11	1.12	3.32	tr. prs.				tr. prs.				
5.10				9.10				8.15		1.12	3.32	tr. prs.				tr. prs.				
12.00										9.10	7 45	tr. prs.				tr. prs.				

Nota: Orele însemnate în stânga stațiilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadrați cu linii mai negre însemnă orele de așteptare. — Semnul ←→ arată cu cealaltă direcția, încetrau merge trenul.